

MİLLETLERARASI ANDLAŞMA

Karar Sayısı: 4607

8 Nisan 2014 tarihinde Ankara'da imzalanan ve 7313 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan ekli "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Hidrokarbon Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı"nın onaylanmasına, 9 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 2 nci ve 3 üncü maddeleri gereğince karar verilmiştir.

6 Ekim 2021

Recep Tayyip ERDOĞAN
CUMHURBAŞKANI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
KENYA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA
ENERJİ VE HİDROKARBON ALANINDA İŞBİRLİĞİNE
İLİŞKİN
MUTABAKAT ZAPTI

ÖNSÖZ

Bundan böyle tek tek “Taraflar” ve birlikte “Taraflar” olarak adlandırılacak Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kenya Cumhuriyeti Hükümeti;

İki ülke arasında mevcut olan yakın ve dostane ilişkileri **DİKKATE ALARAK**;

Taraflardan her birinin ilgili uluslararası yükümlülüklerine **SAYGI GÖSTEREREK**;

İki ülke arasında enerji ve hidrokarbon sektörlerindeki mevcut işbirliğini **KABUL EDEREK**;

Enerji ve hidrokarbon alanlarındaki bu işbirliğini hakkaniyet, karşılıklı saygı ve müşterek menfaatler ilkeleri temelinde güçlendirmeyi **ARZU EDEREK**;

Enerji ve hidrokarbon alanlarında ikili işbirliğini destekleyip teşvik etmek üzere Taraflar arasında kurumsal bir işbirliği ilişkisi için temel oluşturmayı **ARZU EDEREK**;

aşağıdaki hususlar üzerinde **ANLAŞMAYA VARMIŞLARDIR**;

MADDE 1
AMAÇ

İşbu Mutabakat Zaptının amacı, Tarafların uzmanlıklarını ve gelişim ihtiyaçlarını hesaba katarak, Taraflar arasında enerji ve hidrokarbon alanlarında işbirliğinin karşılıklı anlayış temelinde geliştirilmesini teşvik etmektir.

MADDE 2
YETKİLİ MERCİLER

1. Taraflar, işbu Mutabakat Zaptı'nın uygulanması amacıyla aşağıdaki yetkili mercileri görevlendirmiştir:

- (a) Türkiye Cumhuriyeti tarafında Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı; ve
- (b) Kenya Cumhuriyeti tarafında ise Enerji ve Petrol Bakanlığı.

2. İşbu 2. Madde'nin 1. fıkrasında belirlenen yetkili merciler aşağıdaki hususlardan sorumlu olacaktır:

- (a) Program ve projelerin belirlenmesi;
- (b) İşbu Mutabakat Zaptı'nın uygulanmasına ilişkin ilerlemelerin gözden geçirilmesi ve rapor olarak Taraflara sunulması;
- (c) Program veya projelerin değerlendirilmesi ve sonuç ve tavsiyelerin Taraflara rapor edilmesi;

MADDE 3 İŞBİRLİĞİ ALANLARI

1. Taraflar, aşağıda sıralanan yollarla, enerji ve hidrokarbon alanında projeler ve işbirliği geliştirmeyi teşvik edeceklerdir:
 - (a) Taraflar arasında aşağıdaki alanlarda ortak projelerin tespit edilmesi ve geliştirilmesi;
 - (i) petrol ve gaz arama ve üretiminin geliştirilmesi ve teşviki;
 - (ii) petrol türevlerinin depolanması, pazarlanması, taşınması ve dağıtımı
 - (iii) petrol altyapılarının inşası ve bakımı;
 - (iv) gaz altyapılarının inşası ve bakımı ile gaz teknolojilerinin uygulanması ve
 - (v) elektrik tesislerinin inşası, yönetimi ve elektrik iletimi
 - (b) Hidrokarbon politikalarının geliştirilmesi ve uygulanmasından sorumlu politika belirleyiciler ve teknik uzmanların karşılıklı ziyaretleri;
 - (c) Her iki Tarafın uzmanları için hidrokarbonlar, hidroelektrik enerji santralleri ve termik enerji santralleri sanayisinde ihtisas eğitim kurslarının teşvik edilmesi;
 - (d) Enerji ve hidrokarbon alanlarında yatırımları çekmek amaçlı çalıştay, konferans ve sergilere müşterek katılım;
 - (e) Aşağıdaki hususlarda yenilenebilir enerji alanında projeler geliştirilmesi;
 - (i) araştırma ve geliştirme;
 - (ii) elektrik alanında sürdürülebilir kalkınma ve yoksulluğun hafifletilmesi;
 - (iii) enerji verimliliği.

1. Taraflar, işbu Mutabakat Zaptı kapsamında işbirliğinin bir parçası olarak taahhüt altına alınan herhangi bir programı veya projenin uygulanmasına ilişkin koşullar ve şartlar üzerinde aynı anlaşmayla mutabakata varacaklardır.

MADDE 4 ÇALIŞMA GRUPLARI

1. Taraflar, müşterek işbirliği planlarının gerçekleştirilmesi ve ayrıca işbu Mutabakat Zaptı'nın 3. Maddesinde belirtilen alanlarda gerçekleştirilecek çalışmaların uygulanması ve analizi amacıyla, uygun olduğunda, bir çalışma grubu (bundan böyle "Enerji ve Hidrokarbon Çalışma Grubu" olarak anılacaktır) tesis edeceklerdir.
2. Enerji ve Hidrokarbon Çalışma Grubunun toplantı gündemi, yeri ve zamanı hakkında Taraflar karşılıklı mutabakat sağlayacaklardır.

MADDE 5 YATIRIM

1. Taraflar, enerji ve hidrokarbon alanlarında kamu ve özel sektör yatırımcıları için çok sayıda potansiyel yatırım alanı olduğu hususunda hemfikirdirler.
2. Taraflar, ilgili şirketlerini her iki ülkede enerji ve hidrokarbon sektörlerine yatırım yapmaları için teşvik edeceklerdir.

MADDE 6 HARCAMALAR

1. Taraflar, her bir Tarafın ülkesinde geçerli ilgili mevzuatı ve bu hedef için tahsis edilen fonlar çerçevesinde işbirliği yapacaklardır.
2. Taraflar, üzerinde mutabık kalınan alanlarda, seyahat masrafları uzmanı gönderen Tarafa karşılanacak şekilde uzman değişimi sağlayacaklardır.

MADDE 7 RAPORLARIN YAYINLANMASI VE GİZLİLİK

1. İşbu Mutabakat Zaptı kapsamında yürütülen işbirliğine ilişkin spesifik programların henüz kamu malı olmayan ürün veya sonuçları Taraflarca gizli tutulacaktır.
2. Taraflardan biri, bu tür ürün veya sonuçları üçüncü bir tarafla paylaşmak isterse, önceden diğer Tarafın yazılı onurunu alacaktır.
3. İşbu Mutabakat Zaptı kapsamında yürütülen işbirliğine ilişkin spesifik programların ürün veya sonuçları, ancak Tarafların yazılı rızasıyla yayınlanabilir.

MADDE 8 İHTİLAFLARIN HALLİ

İki Taraf arasında, işbu Mutabakat Zaptı'nın yorumlanması, uygulanması veya yürütülmesinden doğan herhangi bir ihtilaf, Taraflar arasında diplomatik yollardan yapılacak istişareler veya müzakereler yoluyla dostane biçimde çözümlenecektir.

MADDE 9 DEĞİŞİKLİK

İşbu Mutabakat Zaptı, Tarafların karşılıklı rızasıyla, herhangi bir zamanda değiştirilebilir. Değişiklikler, işbu Mutabakat Zaptı'nın 12. Maddesi'nin 1. fıkrasında düzenlenen hukuki prosedür uyarınca yürürlüğe girecektir.

MADDE 10 İHBARNAMELER

İşbu Mutabakat Zaptı'na ilişkin herhangi bir ihbarname yazılı olarak diplomatik kanallarla işbu Mutabakat Zaptı'nın 2. Maddesi'nin 1. fıkrasında belirlenen yetkili merciler vasıtasıyla iletilecektir.

MADDE 11 FİKRİ MÜLKİYET

Taraflar, ilgili ulusal mevzuatları ve Türkiye Cumhuriyeti'nin ve/veya Kenya Cumhuriyeti'nin taraf oldukları uluslararası anlaşmalar uyarınca, işbu Mutabakat Zaptı kapsamında transfer edilecek veya oluşturulacak fikri mülkiyet haklarının etkin bir şekilde korunmasını sağlayacaktır. İşbu Mutabakat Zaptı amaçları kapsamındaki fikri mülkiyet, 14 Temmuz 1967 tarihinde Stockholm'de imzalanan Dünya Fikri Mülkiyet Örgütünün Kurulmasına dair Sözleşmenin 2. Maddesinde belirtilen anlamı taşıyacaktır.

MADDE 12 YÜRÜRLÜĞE GİRME, SÜRE VE SONLANDIRMA

1. İşbu Mutabakat Zaptı, Tarafların anılan belgenin yürürlüğe girmesi için gerekli olan kendi iç yasal usullerinin tamamlandığını diplomatik yollarla bir diğerine yaptıkları son yazılı bildirim alınmış tarihte yürürlüğe girecektir.
2. İşbu Mutabakat Zaptı, 5 (beş) yıl süre ile yürürlükte kalacak ve süresinin bitiminden en az 30 (otuz) gün önce Taraflardan biri işbu Mutabakat Zaptı'nı sona erdirmeye niyetini diğer tarafa diplomatik yollarla yazılı olarak bildirmedeği takdirde, 5 (beş) yıllık süreler için kendiliğinden uzayacaktır.
3. Bu Mutabakat Zaptı, herhangi bir Taraf'ça, işbu Mutabakat Zaptını feshetmeye ilişkin niyetini 6 (altı) ay önceden yazılı olarak diğer Taraf'a diplomatik yollarla iletmek kaydıyla her an feshedilebilir.
4. İşbu Mutabakat Zaptı sonlandırıldığında, işbu Mutabakat Zaptı'nın veya işbu Mutabakat Zaptı uyarınca Taraflarca yürürlüğe konulan herhangi bir anlaşmanın hükümleri, işbu Mutabakat Zaptı çerçevesinde üstlenilmiş veya başlatılmış herhangi bir mevcut veya sona ermemiş yükümlülük veya programa hükmetmeye devam edecektir. Bir önceki cümlede belirtilen yükümlülükler veya programlar tamamlanmaya kadar bu tür yükümlülükler veya programlar, işbu Mutabakat Zaptı hâlinde yürürlükteymiş gibi devam ettirilecektir.

İşbu Mutabakat Zaptı, **YUKARIDAKİ HUSUSLAR MUVACEHESİNDE**, ilgili Hükümetlerin bu konuda tam yetkili temsilcileri tarafından her biri aynı derecede geçerli olmak üzere iki asıl nüsha halinde Türkçe ve İngilizce olarak imzalanmıştır. Yorum farklılıkları olması halinde İngilizce metin geçerli olacaktır.

8 Nisan 2014 tarihinde Ankara'da imzalanmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti
Adına

Kenya Cumhuriyeti Hükümeti
Adına

Taner YILDIZ
Enerji ve Tabii Kaynaklar
Bakamı

Amb. Amina C. MOHAMMED
Dışişleri ve Uluslararası Ticaret
Bakamı

**MEMORANDUM OF UNDERSTANDING
BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF TURKEY
AND
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF KENYA
ON COOPERATION IN THE FIELDS OF ENERGY AND HYDROCARBON**

PREAMBLE

The Government of the Republic of Turkey and the Government of the Republic of Kenya, hereinafter referred to individually as a "Party" and collectively as the "Parties";

CONSIDERING the close and friendly relations existing between the two countries;

RESPECTING the relevant international obligations of each Party;

RECOGNIZING the existing cooperation between the two countries in the energy and hydrocarbon sectors;

DESIRING to strengthen this cooperation in the areas of energy and hydrocarbon based on principles of equality, mutual respect and reciprocal benefits;

DESIRING to establish the basis for a cooperative institutional relationship between the Parties to encourage and promote bilateral cooperation in the fields of energy and hydrocarbon;

HAVE AGREED as follows:

**ARTICLE 1
PURPOSE**

The purpose of this Memorandum of Understanding is to promote the development of cooperation between the Parties in the fields of energy and hydrocarbon on the basis of a mutual understanding taking into account the Parties' expertise and development needs.

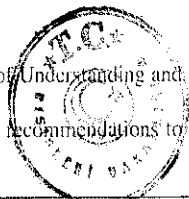
**ARTICLE 2
COMPETENT AUTHORITIES**

1. For the purpose of implementing this Memorandum of Understanding, the Parties have designated the following competent authorities:

- (a) On the part of the Republic of Turkey, the Ministry of Energy and Natural Resources; and
- (b) On the part of the Republic of Kenya, the Ministry of Energy and Petroleum.

2. The competent authorities specified under the paragraph 1 of this Article 2 are responsible for the –

- (a) Identification of programs and projects;
- (b) Review of progress in the implementation of this Memorandum of Understanding and report back to the Parties; and
- (c) Evaluation of programs or projects and reporting the results and recommendations to the Parties.

ARTICLE 3
FIELDS OF COOPERATION

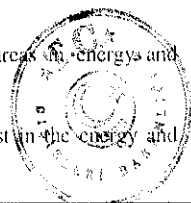
1. The Parties shall promote cooperation and development of projects in the fields of energy and hydrocarbon through -
 - (a) the identification and development of joint projects between the Parties in the areas of -
 - (i) development and promotion of oil and gas exploration and exploitation;
 - (ii) storage, marketing, transport and distribution of oil derivatives;
 - (iii) construction and maintenance of oil infrastructure;
 - (iv) construction and maintenance of gas infrastructure and application of gas technology and;
 - (v) construction, management and transmission of electricity
 - (b) the exchange of visits by policymakers and technical experts responsible for the development and implementation of hydrocarbon policies;
 - (c) the promotion of specialized training courses in the hydrocarbons, hydroelectric power plant and thermal power plant industries for experts from both Parties;
 - (d) joint participation in workshops, conferences and exhibitions aimed at attracting investments in the fields of energy and hydrocarbon ;
 - (e) the development of projects in the field of renewable energy on -
 - (i) research and development;
 - (ii) poverty alleviation and sustainable development in the field of electricity;
 - (iii) energy efficiency.
2. The terms and conditions of implementation of each program or project undertaken under this Memorandum of Understanding as part of the cooperation shall be agreed by the Parties in a separate agreement.

ARTICLE 4
WORKING GROUP

1. The Parties shall, where appropriate, establish a working group (hereinafter referred to as "**Energy and Hydrocarbon Working Group**") for the purpose of the joint development of plans of cooperation as well as for the implementation and analysis of the works to be performed in the areas referred to in Article 3 of this Memorandum of Understanding.
2. The agenda, time and place of the meetings of the Energy and Hydrocarbon Working Group shall be agreed by the Parties.

ARTICLE 5
INVESTMENT

1. The Parties agree that there are many potential investment areas in the energy and hydrocarbon sectors for public and private investors.
2. The Parties shall encourage their respective companies to invest in the energy and hydrocarbon sectors in both countries.

**ARTICLE 6
EXPENSES**

1. The Parties shall cooperate within the framework of the relevant legislation applicable in the country of each Party and appropriate funds allocated for this target.
2. The Parties shall exchange experts in the agreed fields in a way that the travel expenses shall be covered by the sending Party.

**ARTICLE 7
PUBLICATIONS OF REPORTS AND CONFIDENTIALITY**

1. The outcome or results of specific programs of cooperation carried out under this Memorandum of Understanding which are not yet in the public domain shall be kept confidential by the Parties.
2. If a Party wishes to disclose such outcome or results to a third party, the prior written consent of the other Party shall be obtained.
3. The outcome or results of specific programs of cooperation carried out under this Memorandum of Understanding may only be published with the written consent of the Parties.

**ARTICLE 8
SETTLEMENT OF DISPUTES**

Any dispute between the Parties arising out of the interpretation, application or implementation of this Memorandum of Understanding shall be settled amicably through consultations and negotiations between the Parties through the diplomatic channels.

**ARTICLE 9
AMENDMENT**

This Memorandum of Understanding may be amended by mutual written consent of the Parties at any time. The amendments shall enter into force in accordance with the same legal procedure prescribed under the paragraph 1 of Article 12 of this Memorandum of Understanding.

**ARTICLE 10
NOTIFICATIONS**

Any notifications related to this Memorandum of Understanding shall be communicated in writing through the competent authorities specified under the paragraph 1 of Article 2 of this Memorandum of Understanding through diplomatic channels.

ARTICLE 11 INTELLECTUAL PROPERTY

The Parties, in accordance with the respective national legislations and international treaties to which the Republic of Turkey and/or the Republic of Kenya are parties, shall ensure effective protection of the rights for intellectual property transferred or created under this Memorandum of Understanding. For the purpose of this Memorandum of Understanding, intellectual property is understood to have the meaning given in Article 2 of the Convention Establishing the World Intellectual Property Organization, done at Stockholm on 14 July 1967.

ARTICLE 12 ENTRY INTO FORCE, DURATION AND TERMINATION

1. This Memorandum of Understanding shall enter into force on the date of the receipt of the last written notification by which the Parties shall notify each other through the diplomatic channels, of the completion of their internal legal procedures required for the entry into force of this Memorandum of Understanding.
2. This Memorandum of Understanding shall remain in force for a period of five (5) years, and it shall automatically be renewed for successive periods of five (5) years, unless terminated by either Party by giving thirty (30) days prior written notice before the end of the applicable term through the diplomatic channels, of its intention to terminate this Memorandum of Understanding.
3. This Memorandum of Understanding may be terminated by either Party at any time by giving six (6) months prior written notice of its intention to terminate this Memorandum of Understanding through diplomatic channels.
4. At the termination of this Memorandum of Understanding, its provisions and the provisions of any other agreement entered into by the Parties pursuant to this Memorandum of Understanding shall continue to govern any existing or unexpired obligations or programs assumed or commenced under this Memorandum of Understanding. Until the completion of the obligations or programs stated in the previous sentence, these obligations or programs shall be carried out in accordance with this Memorandum of Understanding as if this Memorandum of Understanding is still in force.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, being duly authorized thereto by their respective Governments, have signed this Memorandum of Understanding in two original copies, each in Turkish and English languages, all texts being equally authentic. In case of any divergence of interpretation, the English text shall prevail.

Done in Ankara on 8th of April 2014.

**On Behalf of the Government
of the Republic of Turkey**

**On Behalf of the Government
of the Republic of Kenya**

Taner YILDIZ
Minister of Energy and
Natural Resources

Amb. Amina C.MOHAMMED
Cabinet Secretary for Foreign
Affairs and International Trade